

Yttrande över "Ds 2024:2 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater"

Boverkets ställningstagande

Boverket lämnar försvarsdepartementets utredning "Ds 2024:2 Avtal om försvarssamarbete med Amerikas förenta stater" med författningsförslag utan erinran. Boverket lämnar dock vissa synpunkter.

Boverkets synpunkter

1. Bland annat föreslås i promemorian att skyddslagen (2010:305) ändras så tillvida att områden med amerikansk militär verksamhet och rörlig trupp kan utgöra skyddsobjekt som komplettering till tidigare samförståndsavtal med NATO 2014 om värdlandsstatus. På denna punkt innehåller samtidigt plan- och bygglagens nuvarande 9 kap. 13 § och 15 § vissa hänsynstagen till "totalförsvaret" i planläggning. En analog tillämpning på marklov "för befintlig eller planerad anläggning för totalförsvaret" samt undantag från bygglov, rivningslov och marklov för "åtgärder för totalförsvaret" av hemlig karaktär i 9 kap. 15 §, faller dock utanför vidare syften som inte avser totalförsvaret i egentlig bemärkelse.
2. Behovet av en revidering av förordning med instruktion (2007:1266) för Försvarsmakten som också har påkallats utifrån eventuella geografiska anspråk på riksintresset för totalförsvarets militära del, har nu åtgärdats. Begreppet totalförsvaret har sedan länge haft en vedertagen författningsreglering, och definition, med en strikt avgränsad nationell innebörd till territori- alitet, behörighet och jurisdiktion, vid beslut om försvaret av Sverige. Denna definition omfattar inte ett internationellt militärt samarbete och alli- erade trupper eller en internationell militär krishantering.
3. Målsättningen för totalförsvaret har av försvarsberedningen och i regering- ens proposition 2020/21:30, klargjorts vara: "Totalförsvaret utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige, inbegri- pet krigshandlingar på svenskt territorium". Regeringens bemyndigande att, vid höjd beredskap, antaga avvikande föreskrifter enligt 16 kap. 14 § plan- och bygglagen, avser alltså just sådana "av betydelse för totalförsvaret".

En översyn kan därför vara nödvändig av ett antal följdförfattningar, däribland fullmaktslagarna, i överensstämmelse med Sveriges nya säkerhetspolitiska status som signatärstat till det nordatlantiska fördraget (och anslutning till den nordatlantiska försvarsorganisationen NATO).

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Jörgen Lundqvist. I den slutliga handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson och enhetschef Robert Johannesson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Jörgen Lundqvist
jurist

Kopia till:
christina.siwring@regeringskansliet.se

petter.troedsson@regeringskansliet.se